

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини
Розробник(и)	Шевець Валентина Петрівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 6-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 108 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій, 76 год. практичних занять), 42 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична терапія"
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з дисциплін "Основи анатомії людини", "Кінезіологія з основами біомеханіки", "Методики обстеження та діагностики рухових можливостей", "Основи фізичної терапії, ерготерапії", "Терапевтичні вправи", "Міжнародна класифікація функціонування".
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування системи теоретичних знань, набуття практичних вмінь, навичок використовувати різноманітні засоби фізичної терапії, природні та преформовані лікувальні чинники у реабілітації пацієнтів з різною патологією нервової системи, призначення засобів фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах нервової системи на стаціонарному, санаторному і поліклінічному етапах реабілітаційного лікування на основі знання механізмів відновлення і компенсації порушених функцій.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях центральної нервової системи.

Тема 1 Загальні поняття про будову нервової системи. Принципи, методи реабілітації хворих з захворюваннями центральної і периферичної нервової системи.

Структурна та функціональна одиниця нервової системи. Анатомо-топографічні відділи нервової системи. Нейрофізіологічні системи довільних рухів, естрапірамідної системи, мозочка. Поняття нейрореабілітації. Задачі фізичної терапії та ерготерапії при захворюваннях нервової системи. Принципи нейрореабілітації. Показання та протипоказання для проведення нейрореабілітації. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Проведення обстеження рухової, координаційної функції нервової системи. Визначення наявності порушень рухової сфери. Виявлення порушення рівноваги та координації. Проведення мануально- м'язового тестування. Формулювання реабілітаційного діагнозу. Складання програми реабілітації на основі знань і основних складових частин. Проведення медичної реабілітації при захворюваннях нервової системи. Навчання пацієнта комплексам лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога пацієнту в освоєнні навичок до самодогляду, побутовим навичками.

Тема 2 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих на ішемічний інсульт.

Захворювання, що призводять до розвитку ішемічного інсульту, клінічний перебіг. Класифікація періодів перебігу ішемічного інсульту. Наслідки ішемічного інсульту, що обумовлюють інвалідність хворого. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Оцінка (згідно шкал) наявності і ступеня неврологічного дефіциту. Визначення завдань та схеми занять лікувальною гімнастикою при різних рухових режимах та на різних етапах лікування хворого. Диференційована реабілітаційна програма в умовах реанімаційного, стаціонарного відділень та в пізньому відновному періоді. Характеристика комплексів спеціальних вправ, які направлені на відновлення навичок ходьби, координації рухів, протидії патологічним синкінезіям, вправи в опорі й з обмеженням. Заходи для відновлення побутових навичок й елементів самообслуговування. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Комплекси лікувальної гімнастики і самомасажу. Надання допомоги в освоєнні навичок до самодогляду, побутовим навичками.

Тема 3 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих на геморагічний інсульт.

Етіологічні чинники, що призводять до крововиливів у мозок. Патогенез розвитку геморагічного інсульту. Класифікація періодів перебігу геморагічних інсультів. Наслідки геморагічного інсульту, що обумовлюють наявність інвалідизації хворих. Особливості строків вертикалізації хворих. Засоби фізичної реабілітації, що застосовуються на різних етапах захворювання. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Оцінка (згідно шкал) наявності і ступіня неврологічного дефіциту. Завдання та схеми занять лікувальною гімнастикою при різних рухових режимах та на різних етапах лікування хворого. Диференційна реабілітаційна програма в умовах реанімаційного, стаціонарного відділень та в пізньому відновному періоді. Характеристика комплексів спеціальних вправ, які направлені на відновлення навичок ходьби, координації рухів, протидії патологічним сінкінезіям, вправи в опорі й з обмеженням. Заходи для відновлення побутових навичок й елементів самообслуговування. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи.

Тема 4 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих із запальними захворюваннями головного мозку.

Класифікація запальних захворювань нервової системи. Клінічні прояви та ускладнення запальних захворювань нервової системи. Наслідки у вигляді порушень координації, рухові розлади, зміни тону м'язів. Періоди запальних захворювань головного мозку та відповідні методи фізичної реабілітації. Завдання, показання, протипоказання, особливості проведення методів фізичної реабілітації при менінгітах, енцефалітах, арахноїдитах. Показники ефективності проведення методів фізичної реабілітації. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Зібрання анамнезу та скарг хворого. Оцінка стану хворого та наявність і ступінь порушення функцій. План реабілітації. Лікувальна гімнастика, маса, ерготерапія. Оцінка ефективності реабілітаційної терапії. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи.

Тема 5 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих із захворюваннями спинного мозку та ХСМТ.

Етіопатогенез, клінічні ознаки, залишкові симптоми гострого мієліту. Етіопатогенез, клінічні ознаки, залишкові симптоми гострого поліомієліту. Клінічна картина, форми, перебіг бокового аміотрофічного склерозу. Причини виникнення, клінічна картина мієлопатії. Клінічні ознаки, форми сирингомієлії. Методи фізичної реабілітації при різних захворюваннях спинного мозку (в залежності від стадії). Задачі ерготерапії при захворюваннях спинного мозку. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Огляд хворого з ураженням спинного мозку. Встановлення рівня ураження. Встановлення об'єму пасивних і активних рухів; оцінка сили м'язів, розладів чутливості, наявності вторинних порушень – контрактур, пролежнів, остеопорозу, наявності тромбозу глибоких вен. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Комплекси лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога в освоєнні навичок до самодогляду, побутовим навичками.

Тема 6 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з демієлінізуючими захворюваннями ЦНС.

Сучасні погляди на етіопатогенез розсіяного склерозу, гострого розсіяного енцефаломієліту. Перебіг захворювань, основні клінічні ознаки. Методи фізичної реабілітації, що застосовуються при демієлінізуючих захворюваннях. Завдання засобів фізичної реабілітації при розсіяному склерозу. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з демієлінізуючими захворюваннями ЦНС. Лікувальна гімнастика, масаж, ерготерапія хворим з демієлінізуючими захворюваннями. Реабілітаційна програма для хворого в різні періоди захворювання. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Комплекси лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога в освоєнні навичок до самоогляду, побутовим навичками

Тема 7 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з хворобою Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальними аміотрофіями.

Прояви хвороби Паркінсона, стадії захворювання. Клінічні ознаки хвороби Вільсона-Коновалова. Форми, клінічні ознаки, перебіг спінальних атрофій. Фізичну терапію, ерготерапію в різні стадії хвороби Паркінсона. Реабілітація хворих з хворобою Вільсона-Коновалова. Реабілітація хворих зі спінальними м'язовими атрофіями в залежності від стану хворого. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворих з хворобою Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальними м'язовими атрофіями. Тактика, обсяг фізичної терапії, ерготерапії при хворобах Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальних м'язових атрофій. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Комплекси лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога в освоєнні навичок до самоогляду, побутовим навичками.

Тема 8 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з закритими черепно-мозковими, спінальними травмами, після оперативного втручання на головному та спинному мозку.

Види травм головного та спинного мозку. Клініка струсу, забиття, здавлення головного мозку. Клініка струсу, забою спинного мозку, гематомієлії. Етапи медичної реабілітації. Методи фізичної реабілітації на різних етапах. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з травмами головного та спинного мозку та після оперативних втручань. Формулювання реабілітаційного діагнозу. Реабілітаційна програма. Лікувальна гімнастика, кінезіотерапія, масаж згідно програми реабілітації. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Комплекси лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога в освоєнні навичок до самоогляду, побутовим навичками.

Тема 9 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з порушеннями рівноваги та координації.

Структури ЦНС, що забезпечують функцію рівноваги та координації людини. Клінічні прояви порушення рівноваги і координації. Методи обстеження хворих з розладами рівноваги і координації. Методи фізичної терапії, що сприяють відновленню порушення функції рівноваги і координації. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Тести на визначення наявності і ступеня порушення рівноваги і координації. Оцінка ступіня розладів координаторних порушень. Комплекс лікувальної гімнастики з вправами на координацію і рівновагу. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Комплекси лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога в освоєнні навичок до самоогляду, побутовим навичками.

Тема 10 Клінічний реабілітаційний менеджмент дітей з перинатальними ураженнями ЦНС і ДЦП.

Класифікація уражень нервової системи у дітей. Причини перинатальних уражень. Основні розлади, які виникають при перинатальних синдромах, в тому числі ДЦП. Фактори ризику виникнення ДЦП. Види фізичної реабілітації, які застосовуються при лікуванні хворих на ДЦП. Види фізичної реабілітації, які застосовуються при лікуванні хворих на ДЦП. Види масажу (точковий, лікувальний та інш.), які застосовують при терапії перинатальних синдромів. Застосування кінезіотерапії при ДЦП. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Зібрання анамнезу, обстеження хворого з перинатальною патологією нервової системи, ДЦП. Оцінка ступеня розладів рухової, координаторної, м'язової систем. Методи фізичної реабілітації, які потрібно застосувати, навантаження для конкретного пацієнта. Масаж, лікувальна гімнастика, тейпування. Оцінка ефективності проведеної реабілітаційної програми, рекомендації по продовженню заняття в домашніх умовах. Медична реабілітація при захворюваннях нервової системи. Комплекси лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога в освоєнні навичок до самоогляду, побутовим навичками.

Модуль 2. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях периферичної нервової системи.

Тема 11 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з вертеброгенними рефлекторними та компресійними синдромами.

Класифікація вертеброгенних захворювань нервової системи. Механізм розвитку рефлекторних вертеброгенних синдромів. Механізм утворення компресійних вертеброгенних синдромів. Клінічні ознаки рефлекторних і компресійних вертеброгенних синдромів. Етапи і періоди в лікуванні вертеброгенних синдромів. Методи фізичної реабілітації, що застосовуються на кожному етапі, їх цілі і задачі. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з вертеброгенними синдромами нервової системи. Синдроми вертеброгенної патології. Програма реабілітації в залежності від форми, етапу і періоду вертеброгенної патології. Лікувальна гімнастика, масаж та інші методи реабілітації, згідно програми.

Тема 12 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нейропатіями, полінейропатіями, плексопатіями.

Особливості спастичної будови периферичної нервової системи. Класифікацію нейропатій, полінейропатій. Причини ураження периферичних нервів. Клінічні ознаки ураження периферичних нервів. Клінічні ознаки компресійно-ішемічних нейропатій. Методи фізичної реабілітації, що застосовуються для відновлення функцій периферичних нервів. Задачі, особливо проведення фізичних вправ у різні періоди захворювання. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Етіопатогенез плексопатій Клінічні ознаки ураження сплетінь. Періоди реабілітації. Засоби, показання, протипоказання до застосування методів фізичної терапії в різні реабілітаційні періоди. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах.

Тема 13 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нейропатією лицьового нерву, травматичними ушкодженнями периферичних нервів.

Етіологія та патогенез нейропатії лицьового нерву. Клінічна картина невротатії лицьового нерву. Періоди захворювання. Методи фізичної терапії, що застосовуються при лікуванні. Особливості лікувальної гімнастики в різні періоди захворювання. Масаж в лікуванні нейропатії лицьового нерву. Методи фізіотерапії в лікуванні лицьового нерву. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Причини. Патогенез ушкоджень периферичних нервів. Основні клінічні ознаки травматичних уражень периферичних нервів. Методи фізичної реабілітації, що застосовуються. Періоди відновлення функцій периферичних нервів після травм. Особливості проведення реабілітації хворих в різні періоди захворювання і відновлення. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах.

Тема 14 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з больовими синдромами.

Класифікація больових синдромів. Патогенез різних видів болю. Захворювання хребта (дорсопатії). Особливості фізичної терапії при гострому больовому синдромі. Принципи реабілітації хворих з хронічними больовими синдромами. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з больовими синдромами (оцінити ступінь болю, стан м'язів, Програма реабілітації для хворих з гострим та хронічним больовим синдромом.

Тема 15 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нервово-м'язовими захворюваннями.

Сучасна класифікація нервово-м'язових захворювань. Клінічні ознаки міодистрофій, аміотрофій, міотоній, міастенії. Завдання і роль фізичної терапії в реабілітації хворих з нервово-м'язовими захворюваннями. Загальні принципи комплексної реабілітації при нервово-м'язових захворюваннях. Лікувальна гімнастика, особливості проведення в різних стадії захворювання. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з нервово-м'язовими захворюваннями. Основні клінічні ознаки, які потребують втручання реабілітолога. Лікувальна гімнастика, масаж при різних нозологічних формах.

<p>Тема 16 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих після оперативного втручання на хребті та мінно-вибухових травмах.</p> <p>Показання та протипоказання для оперативного лікування вертеброгенних захворювань. Види операцій при вертеброгенних операціях. Клінічні синдроми, які спостерігаються у хворих після оперативного втручання. Фізична реабілітація хворих після операцій на хребті в лікарняний і післялікарняний періоди. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого після хірургічного втручання на хребті. Оцінка виразності больового синдрому. Оцінка тону м'язів, що інервується корінцем, який знаходиться в зоні операції. Кінезіотерапія, масаж, фізіотерапевтичне лікування хворим після операції на хребті.</p>
<p>Тема 17 Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з неврозами. Фізична терапія у комплексній реабілітації хворих при епілепсії.</p> <p>Визначення неврозів, неврозоподібних станів. Класифікація неврозів. Клінічна симптоматика різних форм розладів: неврастенії, істерії, неврозу нав'язливих станів. Методи фізичної реабілітації для лікування неврозів. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворих з неврозами та неврозоподібними станами. Комплекс фізичної реабілітації при неврозах та неврозоподібних станів.</p>
<p>Тема 18 Виконання практичних навичок і маніпуляцій.</p> <p>Виконання переліку практичних навичок та маніпуляцій.</p>
<p>Тема 19 Виконання тестових завдань.</p> <p>Виконання тестових завдань.</p>
<p>Тема 20 Практично-орієнтований іспит.</p> <p>Проведення іспиту відповідно до регламенту.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Вміти пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії при неврологічних дисфункціях, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
РН2	Вміти провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у неврології та нейрохірургії.
РН3	Вміти допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії при неврологічних захворюваннях..
РН4	Вміти ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії при неврологічних дисфункціях..

PH5	Знати та вміти забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам неврологічного пацієнта/клієнта.
PH6	Вміти проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
PH7	Навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія:

PR8	Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
PR14	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
PR15	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

CH1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
CH2	Навички міжособистісної взаємодії.
CH3	Здатність працювати в команді.
CH4	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
CH5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Загальні поняття про будову нервової системи. Принципи, методи реабілітації хворих з захворюваннями центральної і периферичної нервової системи.

Лж1 "Загальні поняття про будову нервової системи. Принципи та методи реабілітації хворих з захворюваннями ЦНС та ПНС." (денна)

Структурна та функціональна одиниця нервової системи. Анатомо-топографічні відділи нервової системи. Нейрофізіологічні системи довільних рухів, естрапірамідної системи, мозочка. Поняття нейрореабілітації. Задачі фізичної терапії та ерготерапії при захворюваннях нервової системи. Принципи нейрореабілітації. Показання та протипоказання для проведення нейрореабілітації. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Проведення обстеження рухової, координаційної функції нервової системи. Визначення наявності порушень рухової сфери. Виявлення порушення рівноваги та координації. Проведення мануально- м'язового тестування. Формулювання реабілітаційного діагнозу. Складання програми реабілітації на основі знань і основних складових частин. Проведення медичної реабілітації при захворюваннях нервової системи. Навчання пацієнта комплексам лікувальної гімнастики і самомасажу. Допомога пацієнту в освоєнні навичок до самодогляду, побутовим навичками. Захворювання, що призводять до розвитку ішемічного інсульту, клінічний перебіг. Класифікація періодів перебігу ішемічного інсульту. Наслідки ішемічного інсульту, що обумовлюють інвалідність хворого. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр1 "Комплексна модель реабілітаційного менеджменту. Значення нервової системи в організмі людини. Класифікація нервової системи людини. Будова головного та спинного мозку." (денна)

Розуміння моделі реабілітаційного менеджменту П'ять основних етапів або п'ять підсистем КРМ. Комплексне обстеження. Складові загального дослідження. Дослідження функціональних систем. Формулювання реабілітаційного діагнозу (діагностика). Діагностична категорія (клінічна класифікація). Прогнозування та планування допомоги з фізичної терапії (ФТ). Встановлення завдань та результатів у плануванні. Нервовий імпульс і його біологічне значення. Поняття синапсу його будова і значення. Поняття рефлексу і рецептора. Рефлекторна дуга і її значення. Характеристика відділів головного мозку людини. Будова та функції лімбічної системи. Оболонки головного мозку людини. Функції спинного мозку. Оболонки спинного мозку. Периферійна нервова система людини. Автономна (вегетативна нервова система людини. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта: біль, набряки, парези та плегії, порушення м'язового тонуусу, зменшення м'язової сили, м'язова атрофія, порушення амплітуди руху, порушення чутливості, порушення стану свідомості. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті.

Пр2 "Принципи, методи реабілітації хворих з захворюваннями центральної і периферичної нервової системи." (денна)

Визначення стану свідомості хворого та дослідження вищих мозкових функцій. Дослідження рухової функції нервової системи. Методика дослідження рефлексів. Перевірка координації рухів і рівноваги. Рухова функція. Рухова одиниця. Порушення рухової функції. Центральний (спастичний), периферичний (в'ялий) паралічі Порушення чутливості. Вегетативно-трофічні порушення. Порушення вищих коркових порушень. Принципи нейрореабілітації. Показання та протипоказання для проведення нейрореабілітації. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: відпрацювання навичок дослідження поверхневих та глибоких рефлексів, відпрацювання практичних навичок на біговій доріжці T8.0, вібромасажері NM30042 Nause fit, динамічних тренажерах балансу, тренажерах для кисті Xtrainer Theraband, тренажерах ротаційних різного розміру, Моторизованому тренажері Tigo.

Тема 2. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих на ішемічний інсульт.

Лк2 "Ішемічний інсульт. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з ішемічним інсультом." (денна)

Захворювання, що призводять до розвитку ішемічного інсульту, клінічний перебіг. Класифікацію періодів перебігу ішемічного інсульту. Наслідки ішемічного інсульту, що обумовлюють інвалідність хворого. Кінезотерапія в пізньому відновлювальному періоді. Фізеотерапія в пізньому відновлювальному періоді. Методи фізичної терапії, фізеотерапія в період залишкових явищ. Рефлексотерапія в реабілітації хворих з ішемічним інсультом на різних етапах відновлення. Методи нетрадиційної терапії в системі постінсультної реабілітації. Причини виникнення різних підтипів ішемічних інсультів. Клінічні ознаки гострого ішемічного інсульту, наслідки інсульту. Методи фізичної реабілітації в ранній постінсультний період. Методи фізичної реабілітації в пізній відновлювальний період після ішемічного інсульту. Методи фізичної терапії в період залишкових явищ. Методи фізичної терапії в боротьбі зі спастичністю після інсульту у віддалений. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр3 "Ішемічний інсульт. Причини, клінічний перебіг захворювання. Реабілітаційні заходи в ранній відновлювальний період. Відновлення активних рухів в ранній відновлювальний період." (денна)

Причини розвитку ішемічного інсульту. Періоди реабілітації при ішемічному інсульті. Терміни кожного періоду реабілітації. Фактори, які обмежують ефективність відновлення після інсульту. Реабілітаційні заходи в реанімаційному відділенні. Лікування положенням в найгострішому періоді інсульту. Прийоми дихальної гімнастики в гострому періоді інсульту. Кінезотерапія при ішемічному інсульті. Вертикалізація хворих з ішемічним інсультом. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: відпрацювання комплексу вправ при ішемічному інсульті в різних рухових режимах, проведення шкали інсульту Національного Інституту Здоров'я (NIHSS) та модифікованої шкали Ренкіна (mRS), відпрацювання практичних навичок на сходах для навчання ходьби двосторонні, брусах універсальних для навчання ходьби з перешкодами, мат для балансування Balance beam, тренажері багатофункціональний, спарений

Пр4 "Засоби фізичної реабілітації хворих на ішемічний інсульт в післялікарняний період. Відновлення функції опору та координації рухів. Відновлення побутових навичок і елементів самообслуговування." (денна)

Вправи фізичної терапії в ранній реабілітаційний період. Рефлекторні вправи в ранній постінсультний період. Протипоказання для проведення лікувальної гімнастики в ранній постінсультний період. Фізіотерапевтичне лікування на різних етапах відновлення після ішемічного інсульту. Кінезотерапія в пізньому відновлювальному періоді. Фізіотерапія в пізньому відновлювальному періоді. Методи фізичної терапії, фізіотерапія в період залишкових явищ. Рефлексотерапія в реабілітації хворих з ішемічним інсультом на різних етапах відновлення. Роль ерготерапії в процесі відновлення після ішемічного інсульту. Методи фізичної терапії ефективні в зниженні спастичності після інсульту. Методи нетрадиційної терапії в системі постінсультній реабілітації. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: відпрацювання комплексу вправ при ішемічному інсульті в різних рухових режимах, проведення шкала ком Глазго (GCS), монреальської шкали оцінки когнітивних функцій (МОСА) та Індекса Бартеля (BI).

Тема 3. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих на геморагічний інсульт.

Лк3 "Геморагічний інсульт. Особливості фізичної реабілітації на різних етапах відновлення" (денна)

Етіологічні чинники, що призводять до крововиливів у мозок. Патогенез розвитку геморагічного інсульту. Класифікація періодів перебігу геморагічних інсультів. Наслідки геморагічного інсульту, що обумовлюють наявність інвалідизації хворих. Особливості строків вертикалізації хворих. Засоби фізичної реабілітації, що застосовуються на різних етапах захворювання. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Оцінка (згідно шкал) наявності і ступіня неврологічного дефіциту. Завдання та схеми занять лікувальною гімнастикою при різних рухових режимах та на різних етапах лікування хворого. Диференційна реабілітаційна програма в умовах реанімаційного, стаціонарного відділень та в пізньому відновному періоді. Характеристика комплексів спеціальних вправ, які направлені на відновлення навичок ходьби, координації рухів, протидії патологічним сінкінезіям, вправи в опорі й з обмеженням. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр5 "Геморагічний інсульт. Причини, клінічний перебіг захворювання. Реабілітаційні заходи в ранній відновлювальний період. Відновлення активних рухів в ранній відновлювальний період." (денна)

Види геморагічних інсультів. Захворювання, які найчастіше призводять до розвитку мозкових крововиливів. Клінічні ознаки субарахноїдального крововиливу. Ознаки паренхіматозних мозкових інсультів. Періоди реабілітації при геморагічних інсультах. Ознаки того, що хворого можна вертикалізувати при внутрішньомозкових гематомах. Терміни активізації хворих при субарахноїдальних крововиливах. Методи медичної реабілітації, що застосовують при терапії геморагічних інсультів. Задачі кінезотерапії в різні періоди геморагічного інсульту. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: відпрацювання комплексу вправ при ішемічному інсульті в різних рухових режимах, проведення Тесту Берга на рівновагу (BBS), тесту Швидкість ходьби (GV) та визначення функціональної незалежності (FIM), відпрацювання практичних навичок на сходах для навчання ходьби двосторонні, брусах універсальних для навчання ходьби з перешкодами, мат для балансування Balance beam, тренажері багатofункціональний, спарений

Пр6 "Засоби фізичної реабілітації хворих на геморагічний інсульт в післялікарняний період. Відновлення побутових навичок і елементів самообслуговування." (денна)

Кінезотерапія в ранньому відновлювальному періоді геморагічного інсульту. Кінезотерапія в пізньому відновлювальному періоді геморагічного інсульту. Кінезотерапія в період залишкових явищ при геморагічному інсульті. Механотерапія при геморагічному інсульті: термін застосування, принцип методу. Види масажу і в який період в терапії геморагічних інсультів. Вертикалізація хворих з різними видами геморагічних інсультів. Фізіотерапія в ранньому, пізньому періодах і в період залишкових явищ. Особливості фізичної терапії в період перебування хворого в реанімаційному відділенні. Методи фізичної терапії застосовують при лікуванні спастичності після геморагічного інсульту. Можливості кінезіотейпування, рефлексотерапії у відновлюванні після інсультних розладів рухової функції. Методи нетрадиційної медицини застосовують в реабілітації після інсультних розладів функцій. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: відпрацювання комплексу вправ при ішемічному інсульті в різних рухових режимах, проведення прийомів масажу та кінезіотейпування на спастичних кінцівка, проведення шкали спастичності Ашворда.

Тема 4. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих із запальними захворюваннями головного мозку.

Лк4 "Фізична терапія хворих з запальними захворюваннями головного мозку" (денна)

Етіопатогенез, клініка менінгітів. Етіопатогенез, клініка енцефалітів. Етіопатогенез, клініка арахноїдитів. Клінічні ознаки поліневритів на тлі інфекційних процесів. Методи фізичної терапії, що застосовують при реабілітації запальних процесів нервової системи. Кінезотерапія в реабілітаційному лікуванні наслідків нейроінфекцій. Масаж при реабілітації пацієнтів з запальними захворюваннями нервової системи. Особливості масажу у хворих на інфекційний поліневрит. Фізіотерапія в лікуванні інфекційних поліневритів. Застосування рефлексотерапії у відновлювальний період після енцефалітів, поліневритів. Значення ерготерапії у відновленні функцій після перенесених запальних процесів нервової системи. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр7 "Запальні захворювання головного мозку, клінічний перебіг. Засоби реабілітації." (денна)

Визначення менінгіту. Етіологічні чинники менінгітів. Види менінгітів розпізнають. Клінічні ознаки менінгітів. Визначення енцефаліту. Етіологічні чинники енцефалітів. Клінічні ознаки енцефалітів. Визначення арахноїдитів. Клінічні ознаки арахноїдитів. Клініка поліневритів на тлі інфекційних процесів. Методи для пацієнтів з запальними захворюваннями нервової системи в реабілітаційний період. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на занятєву активність пацієнта/клієнта: порушення когнітивних функцій, порушення функцій жування і ковтання, порушення зорових функцій та сприйняття, просторово-зорові порушення, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації, порушення моторно-рефлекторних та мимовільних рухових функцій та реакцій порушення довільних рухових функцій. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на профілакторі Євмінова, універсальній кабіні для підвісної терапії WSC-4, тренажері балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажері THERA-Trainer.

Пр8 "Фізична терапія, ерготерапія при запальних захворюваннях головного мозку." (денна)

Кінезотерапія в реабілітації хворих з запальними захворюваннями нервової системи. Застосування масажу в терапії пацієнтів з запальними захворюваннями нервової системи. Методи фізіотерапії в відновлювальній терапії після запальних процесів нервової системи. Порядок виконання вправ лікувальної гімнастики при відновленні функцій після запальних процесів нервової системи. Особливості масажу у хворих на інфекційний поліневрит. Фізіотерапія в лікуванні інфекційних поліневритів. Застосування рефлексотерапії у відновлювальний період після енцефалітів, поліневритів. Значення ерготерапії у відновленні функцій після перенесених запальних процесів нервової системи. Методи фізичної терапії, які впливають на зниження інтенсивності больового синдрому. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ при запальних захворюваннях мозку, проведення масажу, Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на профілакторі Євмінова, універсальній кабіні для підвісної терапії WSC-4, тренажері балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажері THERA-Trainer.

Тема 5. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих із захворюваннями спинного мозку та ХСМТ.

Лк5 "Нові технології фізичної реабілітації неповносправних осіб з хребетно - спинномозковою травмою." (денна)

Основні принципи фізичної реабілітації при хребетно- спинномозковій травмі. Характеристика осіб із травмою хребта і спинного мозку V шийному відділі. Засоби і методи реабілітації осіб із спинномозковою травмою у шийному відділі хребта. Методи дослідження у фізичній реабілітації осіб із ХСМТ. Руховий та психоемоційний стан осіб з хребетно- спинномозковою травмою. Особливості спастичності паралізованих м'язів. Рівень володіння навичками переміщення і самообслуговування. Профілактика ускладнень та догляд за неповносправним з хребетно-спинномозковою травмою. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр9 "Ураження спинного мозку різного походження. ХСМТ. Методи фізичної терапії, що застосовують при їх лікуванні." (денна)

Захворювання з ураженням спинного мозку. Тенденції в реабілітації хворих з ураженням спинного мозку. Мієлопатія при вертеброгенних захворюваннях. Механізм її розвитку. Клінічні прояви мієлопатії в залежності від рівня ураження спинного мозку. . Фізична терапія при спастичному синдромі при мієлопатії. Методи фізичної терапії запобігають утворенню пролежнів. Види вправ лікувальної гімнастики при мієлопатії. Методики і види масажу застосовують при мієлопатії. Фізіотерапевтичні методики ефективні при мієлопатії. Основні принципи фізичної реабілітації при хребетно- спинномозковій травмі. Характеристика осіб із травмою хребта і спинного мозку V шийному відділі. Засоби і методи реабілітації осіб із спинномозковою травмою у шийному відділі хребта. Методи дослідження у фізичній реабілітації осіб із ХСМТ. Руховий та психоемоційний стан осіб з хребетно- спинномозковою травмою. Особливості спастичності паралізованих м'язів. Рівень володіння навичками переміщення і самообслуговування. Профілактика ускладнень та догляд за неповносправним з ХСМТ. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення комплексу вправ при ураження спинного мозку, проведення масажу, відпрацювання практичних навичок на профілакторі Євмінова, універсальній кабіні для підвісної терапії WSC-4, тренажері балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажері THERA-Trainer.

Пр10 "Комплекс реабілітаційних заходів у разі запальних захворювань спинного мозку." (денна)

Визначення поліомієліту. Періоди в клінічному перебігу поліомієліту. Методи фізичної терапії в гострому, паралітичному і відновлювальному періоді поліомієліту. Бічний аміотрофічний склероз. Особливості догляду при БАС. Лікувальна гімнастика у хворих на БАС. Задачі ерготерапевта при роботі з хворими на БАС. Мета оксигенотерапії у хворих на БАС. Визначення сирингомієлії. Основні клінічні ознаки сирингомієлії. Методи фізичної терапії в лікуванні сирингомієлії. Роль методів нетрадиційної терапії в реабілітації хворих з ураженням спинного мозку різного походження. Опитування з метою вибору і (обґрунтування) використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта. Засоби та методи: бесіда, інтерв'ю, інструменти оцінки. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на профілакторі Євмінова, універсальній кабіні для підвісної терапії WSC-4, тренажері балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажері THERA-Trainer.

Тема 6. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з демієлінізуючими захворюваннями ЦНС.

Лк6 "Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з демієлінізуючими захворюваннями ЦНС." (денна)

Етіопатогенез, клінічні ознаки, залишкові симптоми гострого мієліту. Етіопатогенез, клінічні ознаки, залишкові симптоми гострого поліомієліту. Клінічна картина, форми, перебіг бокового аміотрофічного склерозу. Причини виникнення, клінічна картина мієлопатії. Клінічні ознаки, форми сирингомієлії. Методи фізичної реабілітації при різних захворюваннях спинного мозку (в залежності від стадії). Задачі ерготерапії при захворюваннях спинного мозку. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Огляд хворого з ураженням спинного мозку. Встановлення рівня ураження. Встановлення об'єму пасивних і активних рухів; оцінка сили м'язів, розладів чутливості, наявності вторинних порушень – контрактур, пролежнів, остеопорозу, наявності тромбозу глибоких вен. Сучасні погляди на етіопатогенез розсіяного склерозу, гострого розсіяного енцефаломієліту. Перебіг захворювань, основні клінічні ознаки. Методи фізичної реабілітації, що застосовуються при демієлінізуючих захворюваннях. Завдання засобів фізичної реабілітації при розсіяному склерозу. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр11 "Демієлінізуючі захворювання ЦНС. Відновлення порушених функцій в період ремісії." (денна)

Визначення захворювання розсіяний склероз. Принципи лікування хворих на розсіяний склероз. Ціль застосування мануальної терапії при розсіяному склерозі. Техніки, що застосовуються. Задачі лікувальної гімнастики в терапії хворих на розсіяний склероз. Принцип проведення лікувальної гімнастики в стадії загострення і ремісії. Особливості призначення і проведення масажу у хворих на розсіяний склероз. Задачі масажу в реабілітації на розсіяний склероз. Комплекс лікувальної гімнастики в разі наявності координаторних порушень. Використання допоміжних засобів ерготерапії хворих на розсіяний склероз. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ при розсіяному склерозі, проведення масажу та Оціночний тест Фулл-Мейєра (FMA), шкали порушень життєдіяльності.

Пр12 "Фізична терапія, ерготерапія в реабілітації хворих на розсіяний склероз." (денна)

Вправи в лікувальній гімнастиці у хворих зі спастичними парезами. Задача рефлексотерапії у хворих на розсіяний склероз. Принципи дозування фізичного навантаження при розсіяному склерозі. Навантаження при плануванні інтенсивності роботи на тренажерах. Методика заняття на тренажерах у хворих на розсіяний склероз. Методика для відновлення ходьби. Прийоми масажу при розсіяному склерозі. Види фізіотерапії при розсіяному склерозі. Методи нетрадиційної терапії у комплексі реабілітації при розсіяному склерозі. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на сходах для навчання ходьби двосторонні, брусах універсальних для навчання ходьби з перешкодами, мат для балансування Balance beam, тренажері багатофункціональний, спарений.

Тема 7. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з хворобою Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальними аміотрофіями.

Лк7 "Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з хворобою Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальними аміотрофіями." (денна)

Прояви хвороби Паркінсона, стадії захворювання. Клінічні ознаки хвороби Вільсона-Коновалова. Форми, клінічні ознаки, перебіг спінальних атрофій. Фізичну терапію, ерготерапію в різні стадії хвороби Паркінсона. Реабілітація хворих з хворобою Вільсона-Коновалова. Реабілітація хворих зі спінальними м'язовими атрофіями в залежності від стану хворого. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворих з хворобою Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальними м'язовими атрофіями. Тактика, обсяг фізичної терапії, ерготерапії при хворобах Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальних м'язових атрофій. Види травм головного та спинного мозку. Клініка струсу, забиття, здавлення головного мозку. Клініка струсу, забою спинного мозку, гематомієлії. Етапи медичної реабілітації. Методи фізичної реабілітації на різних етапах. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з травмами головного та спинного мозку та після оперативних втручань. Формулювання реабілітаційного діагнозу. Реабілітаційна програма. Лікувальна гімнастика, кінезіотерапія, масаж згідно програми реабілітації. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр13 "Спадкові захворювання нервової системи. Хвороба Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальні аміотрофії та методи фізичної терапії, що застосовують при їх реабілітації." (денна)

Причини виникнення і клініка картини хвороби Паркінсона. Стадії хвороби Паркінсона. Концепція фізичного навантаження на ранніх стадіях. Концепція фізичного навантаження на пізніх стадіях. Методики реабілітації при хворобі Паркінсона. Методики кінезотерапії при хворобі Паркінсона. Роль самостійних занять кінезотерапії в домашніх умовах. Комплекс реабілітації при I стадії хвороби Паркінсона. Комплекс реабілітації при II стадії хвороби Паркінсона. Комплекс реабілітації при III стадії хвороби Паркінсона. Комплекс реабілітації при IV стадії хвороби Паркінсона. Комплекс реабілітації при V стадії хвороби Паркінсона. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ при хворобі Паркінсона, проведення масажу та шкали повсякденної діяльності Ренкіна.

Пр14 "Проведення реабілітаційних заходів у пацієнтів з хворобою Паркінсона, Вільсона-Коновалова, спінальними аміотрофіями." (денна)

Захворювання, які відносяться до спінальних аміотрофій. Визначення об'єму реабілітаційних заходів при спінальних аміотрофіях. Комплекс реабілітації до несидячих хворих зі спінальними аміотрофіями. Комплекс реабілітаційних заходів для пацієнтів зі спінальними аміотрофіями, які можуть сидіти. Комплекс реабілітації призначають пацієнтам зі спінальними аміотрофіями, які можуть ходити? Методи і задачі ерготерапії для пацієнтів з хворобою Паркінсона. Задачі ерготерапії при спінальних аміотрофіях. Можливість методів нетрадиційної медицини в лікуванні пацієнтів з хворобою Паркінсона і спінальними аміотрофіями. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції: суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта, рівня функціональної незалежності, якості та безпеки виконання. Засоби та методи: бесіда, спостереження, інструменти оцінки. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ при хворобі Паркінсона, проведення масажу та тесту для руки Френчай, тесту чотири квадрати.

Тема 8. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з закритими черепно-мозковими, спінальними травмами, після оперативного втручання на головному та спинному мозку.

Лк8 "Фізична реабілітація хворих з закритою черепно-мозковою травмою, спінальними травмами та після оперативного втручання на головному та спинному мозку." (денна)

Класифікація травм головного та спинного мозку. Клінічні ознаки різних видів черепно-мозкової травми. Клінічні ознаки уражень спинного мозку на різних рівнях. Періоди реабілітації травм головного мозку, травматичної хвороби спинного мозку. Принципи фізичної терапії при спастичних парезах. Методи фізіотерапії та масажу в ранньому періоді лікування ЗЧМТ та ТХСМ. Методи фізичної терапії в пізньому, проміжному періоді відновлення після ТХСМ. Сучасні методи відновлення функцій після черепно-мозкової травми та травм. Значення реституції в реабілітаційному процесі при ТХСМ. Задачі і методи реабілітації у разі наявності I-IV ступеню втрати функцій. Переваги методу гідрокінезотерапії в реабілітації хворих з ушкодженням спинного мозку. Застосування масажу в реабілітації хворих з травмами головного та спинного мозку. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр15 "Клінічний реабілітаційний менеджмент при черепно-мозковій та спінальній травмі." (денна)

Класифікація закритих черепно-мозкових травм. Які клінічні ознаки травм спинного мозку на різних рівнях? Клінічні ознаки різних видів черепно-мозкової травми. Задачі лікувальної гімнастики в відновлювальній функції після черепно-мозкової травми. Який комплекс вправ призначають на ранньому етапі відновлення функцій? Який комплекс вправ призначають хворому на пізніх етапах відновлення? Який комплекс вправ призначають хворим з черепно-мозковою травмою при наявності спастичних парезів та для профілактики їх розвитку? Які періоди травматичної хвороби спинного мозку? Який реабілітаційний комплекс призначають хворим з ТХСМ у гострому періоді відновлення? Який комплекс вправ показаний хворому з ТХСМ у ранньому періоді відновлення? Які вправи лікувальної гімнастики показані хворим з ТХСМ в проміжному періоді захворювання? Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ при ЧМТ, проведення масажу та Тесту оцінки діяльності рук (ARAT). Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення комплексу вправ при ХСМТ, проведення масажу та Тесту "Лабіринт" та таблиць Шульте, відпрацювання практичних навичок на еластичному брусі Thera Band, стабілоплатформі-для-функціональної-оцінки-та-реабілітації-Тімо, динамічному тренажері балансу подушка Thera band 36 см.

Пр16 "Клінічний реабілітаційний менеджмент при закритій черепно-мозковій травмі, спінальній травмі та стані після оперативних втручань на головному та спинному мозку." (денна)

Який комплекс вправ показаний хворому з ТХСМ у ранньому періоді відновлення? Які вправи лікувальної гімнастики показані хворим з ТХСМ в проміжному періоді захворювання? Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ при ЧМТ, проведення масажу та Тесту оцінки діяльності рук (ARAT). Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення комплексу вправ при ХСМТ, проведення масажу та Тесту "Лабіринт" та таблиць Шульте, відпрацювання практичних навичок на еластичному брусі Thera Band, стабілоплатформі-для-функціональної-оцінки-та-реабілітації-Тімо, динамічному тренажері балансу подушка Thera band 36 см.

Тема 9. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з порушеннями рівноваги та координації.

Лк9 "Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з порушеннями рівноваги та координації." (денна)

Структури ЦНС, що забезпечують функцію рівноваги та координації людини. Клінічні прояви порушення рівноваги і координації. Методи обстеження хворих з розладами рівноваги і координації. Методи фізичної терапії, що сприяють відновленню порушення функції рівноваги і координації. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Тести на визначення наявності і ступеня порушення рівноваги і координації. Оцінка ступеня розладів координаторних порушень. Комплекс лікувальної гімнастики з вправами на координацію і рівновагу. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр17 "Розлади координації та рівноваги. Захворювання та види розладів рівноваги і координації та методи фізичної терапії, що застосовують для їх корекції." (денна)

Захворювання нервової системи, що супроводжуються розладами рівноваги і координації. Диференціальна діагностика між різними видами атаксій. Основні прояви атаксії. Методи виявлення координаторних порушень. Відновлення функцій рівноваги і координації в разі гострих порушень мозкового кровообігу. Відновлення атактичних розладів в разі гострих захворювань нервової системи. Принципи відновлення рівноваги і координації при хронічних захворюваннях нервової системи. Відновлення навичок ходьби. Вправи на координацію рухів. Вправи, які включають в вестибулярну гімнастику. Вправи, що включають в окорухову гімнастику. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення комплексу вправ на координацію та рівновагу, шкали дисфагії та порушення свідомості, відпрацювання практичних навичок на еластичному брусі Thera Band, стабілоплатформі-для-функціональної-оцінки-та-реабілітації-Тімо, динамічному тренажері балансу подушка Thera band 36 см.

Пр18 "Проведення реабілітаційних заходів у хворих з порушенням рівноваги і координації." (денна)

Стабілотренінг. Роль костюма аксіального навантаження в відновленні функції рівноваги і координації. Параметри в стані хворого під час використання методів відновлення координації. Вправи, які відносять до спеціальних при порушенні рівноваги і координації. Вправи, що відносяться до вправ на тренування пропріоцепції і тактильної чутливості. Методи фізіотерапії при лікуванні атаксій. Методи рефлексотерапії в лікуванні атаксій. Можливості психотерапії і арт-терапії в лікуванні вестибулоатактичних синдромів. Особливості іпотерапії та її ефективність в терапії координаторних розладів і рівноваги. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ на стабілоплатформі для функціональної оцінки і реабілітації Тімо, динамічних тренажерах балансу, ковриках для балансування, стабілоплатформі для функціональної оцінки і реабілітації Тімо, тренажері для пресу АВ kinq pro.

Тема 10. Клінічний реабілітаційний менеджмент дітей з перинатальними ураженнями ЦНС і ДЦП.

Лк10 "Фізична реабілітація дітей з перинатальними ураженнями центральної нервової системи." (денна)

Класифікація уражень нервової системи у дітей. Причини перинатальних уражень. Основні розлади, які виникають при перинатальних синдромах, в тому числі ДЦП. Фактори ризику виникнення ДЦП. Види фізичної реабілітації, які застосовуються при лікуванні хворих на ДЦП. Види фізичної реабілітації, які застосовуються при лікуванні хворих на ДЦП. Види масажу (точковий, лікувальний та інш.), які застосовують при терапії перинатальних синдромів. Застосування кінезіотерапії при ДЦП. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Зібрання анамнезу, обстеження хворого з перинатальною патологією нервової системи, ДЦП. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр19 "Перинатальна патологія та ДЦП, методи фізичної терапії, що застосовуються при їх лікуванні." (денна)

Визначення дитячому церебральному паралічу. Синдроми, які виділяють при дитячому церебральному паралічу. Причини, які призводять до перинатальної патології та дитячого церебрального паралічу. Можливості масажу в відновленні рухових функцій при перинатальній патології і ДЦП. Методика точкового масажу при ДЦП. Задачі лікувальної гімнастики в реабілітації дітей з ДЦП. Методики лікування положенням при ДЦП. Пасивні вправи з дітьми при ДЦП. Різновиди активних вправ при лікувальній гімнастиці у дітей при ДЦП. Методика і тривалість самостійних занять дітей з ДЦП. Задачі гідрокінезотерапії при ДЦП. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення комплексу вправ при ДЦП при різному ступені порушення, проведення масажу, визначення мязового тону, відпрацювання практичних навичок на еластичному брусі Thera Band, стабілоплатформі-для-функціональної-оцінки-та-реабілітації-Тімо, динамічному тренажері балансу подушка Thera band 36 см.

Пр20 "Проведення реабілітаційних заходів у хворих з перинатальними синдромами та ДЦП на різних етапах захворювання." (денна)

Сенсорна корекція. Методи сенсорної корекції. Сенсорна кімната і її значення та використання у реабілітації дітей з ДЦП. Роль кінезотерапії в лікуванні дітей з перинатальною патологією і ДЦП. Принципи підбору фізичних вправ при складанні індивідуальних програм у дітей з ДЦП. Методи фізіотерапії в реабілітації дітей з ДЦП. Сучасні методи реабілітації при веденні хворих з ДЦП і перинатальними синдромами. Іпотерапія і дельфінотерапія як методи реабілітації при ДЦП. Арт-терапія в реабілітації дітей з перинатальними синдромами і ДЦП. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: оцінка об'єму рухів в суглобах за допомогою гоніометра, проведення Канадського тесту виконання щоденних навичок та тесту великих моторних функцій, відпрацювання практичних навичок на еластичному брусі Thera Band, стабілоплатформі-для-функціональної-оцінки-та-реабілітації-Тімо, динамічному тренажері балансу подушка Thera band 36 см.

Тема 11. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з вертеброгенними рефлєкторними та компресійними синдромами.

Лж11 "Фізична реабілітація хворих з вертеброгенними рефлекторними та компресійними синдромами." (денна)

Особливості спастичної будови периферичної нервової системи. Класифікацію нейропатій, полінейропатій. Причини ураження периферичних нервів. Клінічні ознаки ураження периферичних нервів. Клінічні ознаки компресійно-ішемічних нейропатій. Методи фізичної реабілітації, що застосовуються для відновлення функцій периферичних нервів. Задачі, особливо проведення фізичних вправ у різні періоди захворювання. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Етіопатогенез плексопатій Клінічні ознаки ураження сплетінь. Періоди реабілітації. Засоби, показання, протипоказання до застосування методів фізичної терапії в різні реабілітаційні періоди. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Етіологія та патогенез нейропатії лицьового нерву. Клінічна картина невротії лицьового нерву. Періоди захворювання. Методи фізичної терапії, що застосовуються при лікуванні. Особливості лікувальної гімнастики в різні періоди захворювання. Масаж в лікуванні нейропатії лицьового нерву. Методи фізіотерапії в лікуванні лицьового нерву. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр21 "Порушення, які виникають при вертеброгенних захворюваннях, засоби фізичної реабілітації в різні періоди терапії." (денна)

Класифікація вертеброгенних захворювань нервової системи. Механізм розвитку рефлекторних вертеброгенних синдромів. Механізм розвитку компресійних вертеброгенних синдромів. Відмінність клініки при рефлекторних і компресійних синдромах. Вид болю при вертеброгенних синдромах. Методи немедикаментозного лікування при вертеброгенних синдромах нервової системи. Кінезіотерапія при вертеброгенних синдромах. Методи кінезіотерапії при вертеброгенних синдромах. Особливість проведення лікувальної терапії в гострому і відновлювальному періодах компресійних синдромів. Показники для проведення постізометричної релаксації м'язів при вертеброгенних синдромах. Прийоми постізометричної релаксації. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення вправ ЛФК та постізометричної релаксації при остеохондрозі та радикуліті різних відділів хребта з використанням гімнастичний інвентар та інвентар для фітнесу, включаючи CLX-станції, степ платформи різного розміру, гімнастичні м'ячі різного діаметру, валики/напіввалики, м'ячі/напівмячі/еггболи, мати та коврики для балансування.

Пр22 "Проведення реабілітаційних заходів при вертеброгенних захворюваннях нервової системи на різних етапах лікування." (денна)

Мануальне м'язове тестування при визначенні програми реабілітації при вертеброгенних синдромах. Показання для зупинення чи зміни навантаження при проведенні кінезіотерапії при компресійних синдромах. Методика масажу при вертеброгенних синдромах. Методи фізіотерапії в гострому (больовому) періоді вертеброгенних захворювань. Методи фізіотерапевтичного лікування при вертеброгенних захворюваннях нервової системи. Нетрадиційні методи лікування при лікуванні вертеброгенного синдрому. Цілі при вертеброгенних синдромах кінезіотерапії. Тривалість проведення фізичної терапії при вертеброгенних захворюваннях нервової системи. Показники ефективності проведення реабілітаційної терапії при вертеброгенних захворюваннях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: проведення кінезіотерапії та прийомів масажу при остеохондрозі та радикуліті у різних відділах хребта, визначення об'єму рухів з використанням гімнастичний інвентар та інвентар для фітнесу, включаючи CLX-станції, степ платформи різного розміру, гімнастичні м'ячі різного діаметру, валики/напіввалики, м'ячі/напівм'ячі/еггболи, мати та коврики для балансування.

Тема 12. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нейропатіями, полінейропатіями, плексопатіями.

Лк12 "Фізична реабілітація хворих з нейропатіями, полінейропатіями, плексопатіями." (денна)

Загальне поняття про захворювання периферичної нервової системи. Поняття про невралгії та неврити. Невралгія трійчастого нерва. Потилична невралгія. Неврит лицевого нерва. Етіологія і патогенез. Реабілітація при невриті лицевого нерва. Неврит променевого нерва. Неврит ліктьового нерва. Неврит сідничного нерва. Неврит стегнового нерва. Неврит загального малогомілкового нерва. Неврит великогомілкового нерва. ЛФК при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи у I періоді. ЛФК при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи у II періоді. ЛФК при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи у III періоді. Лікування хворих з вялими парезами та паралічами. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр23 "Проведення реабілітаційних заходів при нейропатіях та полінейропатіях на різних етапах лікування." (денна)

Визначення невриту та нейропатії, полінейропатії. Види нейропатій за етіологічними чинниками. Клінічні ознаки нейропатії променевого нерву. Нейропатія серединного нерву. Клінічні ознаки нейропатії ліктвового нерву. Симптоми ураження великогомілкового нерву. Симптоми при ураженні малогомілкового нерву. Клінічна характеристика нейропатії сідничного нерву. Симптоми характерні для тунельних нейропатій. Назвіть ознаки полінейропатій. Методи фізичної реабілітації в гострому періоді нейропатій. Методи фізичної терапії в підгострому періоді лікування нейропатій. Методи фізичної терапії, що застосовують в резидуальному періоді лікування нейропатій. Клінічна характеристика та методи фізичної терапії синдрому зап'ястного каналу. Клінічні ознаки та фізична терапія при синдромі грушеподібного м'язу. Фізична терапія при синдромі тарзального каналу. Принципи реабілітації при діабетичній полінейропатії. Особливості масажу при різних видах полінейропатій. Які методики фізіотерапії при полінейропатіях. Методи нетрадиційної медицини при нейропатіях та полінейропатіях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення вправ ЛФК, прийомів масажу при нейропатіях та полінейропатіях, з використанням гімнастичний інвентар та інвентар для фітнесу, включаючи CLX-станції, степ платформи різного розміру, гімнастичні м'ячі різного діаметру, валики/напіввалики, м'ячі/напівмячі.

Пр24 "Проведення реабілітаційних заходів при плексопатіях на різних етапах лікування" (денна)

Визначення термінів «плексит» та «плексопатія». Клінічні прояви плекситу Дюшена-Ерба. Клінічні ознаки плекситу Дежеріна-Клюмпке. Клінічні ознаки тотального плекситу. Клінічні ознаки поперекового плекситу. Клінічні ознаки крижового плекситу. Етіологічні чинники плексопатій. Завдання фізичної реабілітації при плексопатіях. Види лікування положенням в гострому періоді плекситів. Методика проведення масажу при плечовому плекситі в різні періоди захворювання. Методика проведення масажу при попереково-крижовому плекситі в різні періоди захворювання. Завдання лікувальної гімнастики при плексопатіях. Особливості проведення лікувальної гімнастики в лікарняний та післялікарняний період плечового плексита. Комплекс лікувальної гімнастики при попереково-крижовому плекситі в лікарняний та післялікарняний період. Методи фізіотерапії при плексопатіях. Методи фізіотерапії в гострий період захворювання. Методи фізіотерапії в підгострому періоді при плексопатіях. Методики рефлексотерапії в гострому, підгострому періоді та на етапі профілактики при плексопатіях. Роль гідрокінезотерапії в терапії та профілактиці плексопатій. Місця гірудотерапії в лікуванні плексопатій. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення вправ ЛФК, прийомів масажу при плексопатіях, з використанням гімнастичний інвентар та інвентар для фітнесу, включаючи CLX-станції, степ платформи.

Тема 13. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нейропатією лицьового нерву, травматичними ушкодженнями периферичних нервів.

Лк13 "Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нейропатією лицьового нерву, травматичними ушкодженнями периферичних нервів." (денна)

Загальне поняття про захворювання периферичної нервової системи. Поняття про невралгії та неврити. Невралгія трійчастого нерва. Потилична невралгія. Неврит лицьового нерва. Етіологія і патогенез. Реабілітація при невриті лицьового нерва. Неврит променевого нерва. Неврит ліктьового нерва. Неврит сідничного нерва. Неврит стегнового нерва. Неврит загального малогомілкового нерва. Неврит великогомілкового нерва. ЛФК при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи у I періоді. ЛФК при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи у II періоді. ЛФК при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи у III періоді. Лікування хворих з вялими парезами та паралічами. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр25 "Проведення реабілітаційних заходів у хворих на нейропатію лицьового нерву на різних етапах захворювання." (денна)

Етіологічні фактори виникнення нейропатії лицьового нерву. Клінічні ознаки нейропатії лицьового нерву. Ускладнення при нейропатії лицьового нерву. Методика огляду хворого з ураженням лицьового нерву. Методи реабілітації в терапії лицьового нерву. Методика «лейкопластирної» маски (кінезіотейпування) при нейропатії лицьового нерву. Мімічна гімнастика? Як вона проводиться. Лікувальна гімнастика: задачі, види вправ. Лікувальна гімнастика в гострому періоді нейропатії лицьового нерву. Спеціальні вправи при нейропатії лицьового нерву. Пасивно-активні вправи для м'язів. Види вправ, які використовують в разі розвитку контрактур при нейропатії лицьового нерву. Види масажу і в який період захворювання вони проводяться. Методи фізіотерапії додаються до лікування впродовж хвороби. Рефлексотерапія при нейропатії лицьового нерву на різних етапах лікування. Критерії оцінювання ефективності реабілітації при нейропатії лицьового нерву. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в СОКГВВ: складання та проведення вправ ЛФК, мімічної гімнастики та прийомів масажу при невриті лицьового нерва.

Пр26 "Проведення реабілітаційних заходів у хворих з травматичними ураженнями периферичних нервів." (денна)

Види травматичних уражень. Струс периферичного нерву. Характеристика забиття периферичного нерву. Прояви удару периферичного нерву. Ознаки перериву периферичного нерву. Методи фізичної терапії при терапії травматичного ураження периферичних нервів. Кінезіотерапія. Принципи реабілітації на стаціонарному етапі лікування. Види лікувальної гімнастики, які використовуються при терапії травматичного ураження периферичних нервів. Підвісна терапія. Вправи лікувальної гімнастики в гострому періоді. Формування рухової компенсації при травматичних нейропатіях. Схема лікувальної гімнастики при постільному режимі терапії. Завдання ЛФК в підгострий період (30-45 день). Завдання ЛФК в II період (до 6-8 місяців). Завдання ЛФК в тренувальному періоді (12-15 місяців). Види масажу при терапії травматичних нейропатій. Методики фізіотерапії при травматичних нейропатіях. Методи оцінки ефективності реабілітації при травматичних нейропатіях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в СОКГВВ: складання та проведення вправ ЛФК, прийомів масажу при травмах периферичних нервів.

Тема 14. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з больовими синдромами.

Лк14 "Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з больовими синдромами." (денна)

Класифікація больових синдромів. Патогенез різних видів болю. Захворювання хребта (дорсопатії). Особливості фізичної терапії при гострому больовому синдромі. Принципи реабілітації хворих з хронічними больовими синдромами. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з больовими синдромами (оцінити ступінь болю, стан м'язів, Програма реабілітації для хворих з гострим та хронічним больовим синдромом. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр27 "Різновиди болю, що виникають при неврологічних захворюваннях, механізм розвитку різних видів болю, методи фізичної терапії, що застосовують за наявності больового синдрому." (денна)

Визначення болю. Класифікація болю. Класифікація болю з точки зору патогенетичних механізмів. Вираженість больового синдрому. Ноцицептивний біль. Клінічні ознаки нейропатичного болю. Психогенний біль. Методи фізичної терапії в лікуванні хворих з больовими синдромами. Застосування кінезотерапії за наявності у хворого гострого больового синдрому. Методика проведення кінезотерапії при больовому синдромі. Кінезіотейпування при больових синдромах. Задачі фізіотерапії при гострому больовому синдромі. Методи фізіотерапії в разі гострого болю. Задачі фізіотерапії при хронічному больовому синдромі. Методики фізіотерапії при хронічних больових синдромах. Особливості застосування масажу в разі наявності гострого і хронічного больового синдрому. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення вправ ЛФК при різних видах болю, проведення оцінки болю за шкалою ВАШ з використанням палиця опорна з чотирма ніжками, що регулюється за висотою НТ-01-014, милиця пахвова металева НТ-02-003, милиця ліктьова, валики реабілітаційні (W3, W4, W8, W12, W16), ходунки для інвалідів.

Тема 15. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нервово-м'язовими захворюваннями.

Лк15 "Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з нервово-м'язовими захворюваннями." (денна)

Сучасна класифікація нервово-м'язових захворювань. Клінічні ознаки міодистрофій, аміотрофій, міотоній, міастенії. Завдання і роль фізичної терапії в реабілітації хворих з нервово-м'язовими захворюваннями. Загальні принципи комплексної реабілітації при нервово-м'язових захворюваннях. Лікувальна гімнастика, особливості проведення в різні стадії захворювання. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворого з нервово-м'язовими захворюваннями. Основні клінічні ознаки, які потребують втручання реабілітолога. Лікувальна гімнастика, масаж при різних нозологічних формах. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр28 "Нервово-м'язові захворювання та методи фізичної терапії при їх лікуванні." (денна)

Причини, що обумовлюють виникнення нервово-м'язових захворювань. Класифікація захворювань нервово-м'язової системи. Клінічні ознаки м'язової дистрофії Дюшена. Клінічні ознаки м'язової дистрофії Бекера. Клінічні ознаки міодістрофії Дюшена. Клінічні ознаки міодістрофії Ландузі-Дежерина. Клінічні ознаки міастенії. Клінічні ознаки хвороби Шарко-Марі-Тута. Основні методи реабілітації хворих з нервово-м'язовими захворюваннями. Задачі фізичної реабілітації осіб з міопатіями. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговорення. Терапевтичні вправи, з опором (сила та витривалість), на підтримку амплітуди руху, на розвиток/ відновлення гнучкості (розтяг/стретчинг), на розвиток/ відновлення рівноваги, на розвиток/ відновлення координації, на розвиток/ відновлення дрібної моторики.

Пр29 "Проведення реабілітаційних заходів у хворих з нервово-м'язовими захворюваннями в залежності від стадій та ступеня тяжкості хвороби." (денна)

Особливості комплексів ЛФК при міопатіях у залежності від стадії захворювання. Фізична реабілітація у хворих, які не можуть ходити. Фізична реабілітація дітей, що не можуть сидіти. Види розтягнень при НМЗ. Фізіотерапевтичні методи в лікуванні нервово-м'язових захворювань. Фізіотерапевтичні методики, що направлені на профілактику ускладнень (контрактури, пролежні, респіраторні розлади). Особливості фізичної терапії при міастенії. Фізична реабілітація пацієнтів з хворобою Шарко-Марі-Тута. Рефлексотерапія в реабілітації хворих з нервово-м'язовими захворюваннями. Місце методів нетрадиційної терапії в реабілітації хворих з нервово-м'язовою патологією. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення вправ ЛФК, прийомів масажу при міотоніях з використанням палиця опорна з чотирма ніжками, що регулюється за висотою НТ-01-014, милиця пахвова металева НТ-02-003, милиця ліктюва, валики реабілітаційні (W3, W4, W8, W12, W16), ходунки для інвалідів.

Тема 16. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих після оперативного втручання на хребті та мінно-вибухових травмах.

Лк16 "Фізична терапія при мінно-вибухових травмах кінцівок." (денна)

Питання епідеміології та класифікація вогнепальних поранень. Сучасні уявлення щодо механогенезу пошкоджень органів та тканин при мінно-вибуховій травмі кінцівок. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн. Застосування засобів фізичної реабілітації при лікуванні наслідків мінно-вибухової травми кінцівок. Лікувальні фізичні вправи при лікуванні після травматичних контрактур суглобів нижніх кінцівок і ортопедичних порушень. Лікувальний масаж при лікуванні після травматичних контрактур нижніх кінцівок. Фізіотерапія при лікуванні після травматичних контрактур суглобів нижніх кінцівок. Оцінка якості проведених заходів. Методи функціональної діагностики. Функціональні проби для дослідження рухливості хребта. Ефективність фізичної реабілітації. Динаміка якості життя. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр30 "Фізична терапія при мінно-вибухових травмах кінцівок." (денна)

Питання епідеміології та класифікація вогнепальних поранень. Сучасні уявлення щодо механогенезу пошкоджень органів та тканин при мінно-вибуховій травмі кінцівок. Лікувальний масаж при лікуванні після травматичних контрактур нижніх кінцівок. Фізіотерапія при лікуванні після травматичних контрактур суглобів нижніх кінцівок. Оцінка якості проведених заходів. Методи функціональної діагностики. Функціональні проби для дослідження рухливості хребта. Ефективність фізичної реабілітації. Динаміка якості життя. Застосування засобів фізичної реабілітації при лікуванні наслідків мінно-вибухової травми кінцівок. Лікувальні фізичні вправи при лікуванні після травматичних контрактур суглобів нижніх кінцівок і ортопедичних порушень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення комплексу вправ при ВМТ, проведення масажу та Тесту оцінки діяльності рук (ARAT).

Пр31 "Проведенні реабілітаційних заходів у хворих після оперативних втручань на хребті." (денна)

Постізометрична релаксація м'язів в післяопераційний період. Масаж після операцій на хребті, які види, в які терміни після операцій. Спеціальні вправи на координацію. Мобілізуючі техніки мануальної терапії. Програма реабілітації після видалення гриж міжхребцевих дисків. Принципи ЛФК після видалення міжхребцевих гриж. Методи фізіотерапії в післяопераційний період. Вправи, які призначають в ранній і пізній післяопераційний період після мікродискетомії. Об'єм лікувальної гімнастики в відстрочений період після мікродискетомії та лазерного випаровування грижі. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: складання та проведення вправ ЛФК та ППР, прийомів масажу та кінезіологічного тейпування після оперативних втручань на хребті.

Тема 17. Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з неврозами. Фізична терапія у комплексній реабілітації хворих при епілепсії.

Пр32 "Проведення реабілітаційних заходів у хворих з неврозами, неврастенією." (денна)

Лікування хворих на неврози і неврастенію в умовах санаторія. Роль масажу в лікуванні неврозів. Фізичні фактори в лікуванні неврозів. Особливості фізичної терапії при гіперстенічній неврастенії. Комплекс фізичної терапії при перехідній неврастенії. Схема фізичної терапії при гіпостатичній неврастенії. Особливості занять лікувальною гімнастикою при неврозах нав'язливих станів. Рефлексотерапія. Механізм впливу, методики, види, що застосовують при неврозах і неврастенії. Арт-терапія при неврозах і неврастенії. Можливості іпотерапії та дельфінотерапії в лікуванні хворих з неврозами і неврастенією. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: складання та проведення вправ ЛФК, прийомів масажу при різних формах неврозів.

<p>Пр33 "Клінічний реабілітаційний менеджмент хворих з неврозами." (денна)</p> <p>Визначення неврозів, неврозоподібних станів. Класифікація неврозів. Клінічна симптоматика різних форм розладів: неврастенії, істерії, неврозу нав'язливих станів. Методи фізичної реабілітації для лікування неврозів. Причини інвалідності, пов'язані з захворюваннями нервової системи, показання, протипоказання для застосування реабілітаційних заходів при нервових хворобах. Обстеження хворих з неврозами та неврозоподібними станами. Комплекс фізичної реабілітації при неврозах та неврозоподібних станів. Використання фізіотерапії в реабілітації хворих на епілепсію. Робота в СОКГВВ: складання та проведення вправ ЛФК, прийомів масажу при неврозах.</p>
<p>Пр34 "Фізична терапія у комплексній реабілітації хворих при епілепсії." (денна)</p> <p>Причини і механізми розвитку епілепсії. Методи діагностики та основні підходи до лікування хворих на епілепсію. Характеристика методів і засобів фізичної терапії, які використовують в реабілітації хворих на епілепсію. Методичні основи побудови програми фізичної реабілітації хворих на епілепсію в амбулаторних умовах. Методика використання ЛФК у хворих на епілепсію. Методика використання масажу. Методика використання кетогенної дієти при епілепсії. Методика використання психотерапії при епілепсії. Використання фізіотерапії в реабілітації хворих на епілепсію. Робота в СОКГВВ: складання та проведення вправ ЛФК, прийомів масажу при епілепсії.</p>
<p>Пр35 "Фізична терапія у комплексній реабілітації хворих при епілепсії." (денна)</p> <p>Причини і механізми розвитку епілепсії. Методи діагностики та основні підходи до лікування хворих на епілепсію. Характеристика методів і засобів фізичної терапії, які використовують в реабілітації хворих на епілепсію. Методичні основи побудови програми фізичної реабілітації хворих на епілепсію в амбулаторних умовах. Методика використання ЛФК у хворих на епілепсію. Методика використання масажу. Методика використання кетогенної дієти при епілепсії. Методика використання психотерапії при епілепсії. Використання фізіотерапії в реабілітації хворих на епілепсію. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.</p>
<p>Тема 18. Виконання практичних навичок і маніпуляцій.</p>
<p>Пр36 "Виконання практичних навичок і маніпуляцій" (денна)</p> <p>Виконання практичних навичок і маніпуляцій</p>
<p>Пр37 "Виконання практичних навичок і маніпуляцій" (денна)</p> <p>Виконання практичних навичок і маніпуляцій</p>
<p>Тема 19. Виконання тестових завдань.</p>
<p>Пр38 "Виконання тестових завдань." (денна)</p> <p>Комп'ютерне тестування.</p>
<p>Тема 20. Практично-орієнтований іспит.</p>
<p>A39 "Практично-орієнтований іспит." (денна)</p> <p>Проведення іспиту відповідно до регламенту</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Самостійне навчання
МН2	Електронне навчання
МН3	Командно-орієнтоване навчання (ТВЛ)
МН4	Лекційне навчання
МН5	Практикоорієнтоване навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання, які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практико-орієнтованих спеціалістів. Лекційні заняття дозволяють глибше пізнати окремі теоретичні питання через роз'яснення окремих положень заданої теми. Практичні заняття дозволяють студентам планувати схему обстеження хворого, прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії. Виконання ситуаційних завдань дозволить аналізувати тактику обстеження хворих, складати план фізичної терапії. Відпрацювання практичних навичок дозволяють установити рівень знань та акцентувати увагу на ключових питаннях. Самостійне навчання сприятиме підготовці до практичних занять.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності формується під час командно-, практико-орієнтованого навчання, знання та навички міжособистісної взаємодії здобувається протягом лекцій, самонавчання. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети спонукає до розвитку визначеності та наполегливості щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Тестування на Mix.sumdu.edu.ua
НД2	Електронне навчання у системах (Zoom, MIX.sumdu.edu.ua)
НД3	Виконання інтерактивних вправ
НД4	Виконання практичних завдань
НД5	Розв'язування ситуаційних задач
НД6	Інтерактивні лекції

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
------------	---	------------------------------------

Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Тестування	Тестування - інструмент оцінювання, який виявляє рівень успішності та сильні й слабкі сторони студентів групи. Може показати, що студент має труднощі з певного розділу, краще сформовані навички в одному виді діяльності порівняно з Іншими. Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.	На передостанньому занятті з дисципліни.	Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 10 балів (50% правильних відповідей)
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Дотримання цих вимог забезпечує надійність контролю і виконання студентами своїх завдань у процесі навчання. У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки
МФО3 Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами	Такими видами робіт стали виступ та доповнення на практичному занятті, участь у дискусії, обговоренні питань під час основного виступу, виконання самостійної роботи (підготовка до заняття у вигляді конспекту основних питань семінару), групова або індивідуальна робота на практичному занятті.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці

МФО4 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Демонстрація видів опитування студентів. Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів
МФО5 Захист індивідуального проекту (виступ на конференції, написання тез)	Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є наукова робота студентів. Залучення останніх до цієї діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду діяльності.
МФО6 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни.	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття
МФО7 Перевірка та оцінювання письмових завдань та практичних навичок.	Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.	Протягом усього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати практичні навички	Успішне виконання практичних навичок з дисципліни є допуском до складання іспиту.

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)	Є допуском до складання іспиту

МСО2 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, оцінку стану пацієнта за допомогою функціональних тестів та шкал, демонстрацію практичних навичок. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних праць на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт (заохочувальна діяльність, додаткові бали).	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
МСО3 Виконання практичних навичок та маніпуляцій	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.	На останньому занятті з дисципліну студент має успішно скласти перелік практичних навичок	Є обов'язковим для допуску до іспиту. Максимальна кількість балів 20, мінімальна 10
МСО4 Підсумковий контроль: екзамен	Складання практично-орієнтованого іспиту. До складання іспиту допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перекладання з метою підвищення оцінки
6 семестр	200 балів		
МСО1. Підсумкове тестування	20		
	20	10	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	80		
	80	52	Ні
МСО3. Виконання практичних навичок та маніпуляцій	20		
	20	10	Ні
МСО4. Підсумковий контроль: екзамен	80		
	80	48	Ні

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 80. Кількість балів студента вираховується за формулою 80 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За діагностичне тестування студент отримує максимум 20 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 10 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент - 20 балів, мінімальна - 10 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 52 балів під час практичних занять, 10 балів за тестування та 10 балів за виконання практичних навичок і маніпуляцій. Практико-орієнтований іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 практичне завдання (20 балів) та ситуаційна задача (15 балів). Іспит зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального проекту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Пристрої, прилади та обладнання для контролю основних життєвих показників, обстеження та тестування функцій пацієнта/клієнта, реалізації програми фізичної терапії
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани)
ЗН6	Медичне обладнання (гімнастичний інвентар та інвентар для фітнесу, включаючи CLX-станції, степ платформи різного розміру, гімнастичні м'ячі різного діаметру, валики/напіввалики, м'ячі/напівм'ячі/еггболи, мати та коврики для балансування, ходунки, інвалідні коляски, неврологічний молоточок КаВе Бук, рукоятка з пластика, вимірювач АТ фонендоскоп в комплекті LD-71, пульсометр, динамометр, гоніометр, палиця опорна з чотирма ніжками, що регулюється за висотою НТ-01-014, милиця пахвова металева НТ-02-003, милиця ліктьова, валики реабілітаційні (W3, W4, W8, W12, W16), ходунки для інвалідів OSD-RB-91040RW)

ЗН7	Медичні та спортивні споруди/приміщення (симуляційний центр, університетська клініка СумДУ, неврологічне відділення СОГГІВВ, симуляційні палати з ліжками функціональними в повній комплектації ЛФ-2)
ЗН8	Спортивні споруди/приміщення та обладнання
ЗН9	Тренажери (бігова доріжка Т8.0, вібромасажер НМ30042 Hause fit, динамічні тренажери балансу, тренажери для кисті Xtrainer Theraband, тренажери ротаційні різного розміру, Моторизований тренажер Тіго, стабілоплатформа для функціональної оцінки і реабілітації Тімо, тренажер для пресу АВ kinq pro, профілакторр Євмінова, універсальна кабіна для підвісної терапії WSC-4, тренажер балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажер THERA-Trainer, сходи для навчання ходьби двосторонні, бруси універсальні для навчання ходьби з перешкодами, мат для балансування Balance beam, тренажер багатофункціональний, спарений, еластичний брус Thera Band, стабілоплатформа-для-функціональної-оцінки-та-реабілітації-Тімо, динамічний тренажер балансу подушка Thera band 36 см)
ЗН10	Фізкультурно-спортивне спорядження та обладнання
ЗН11	Сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для професійної медичної діяльності
ЗН12	Пристрої, прилади, обладнання для оцінювання заняттєвої активності та участі клієнта та реалізації процесу ерготерапії

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Практичні навички фізичного терапевта: дидактичні матеріали / [Бакалюк Т., Барабаш С., Бондарчук В., Шевець В. та ін.]. – Київ, 2022. – 164 с.
2	Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: нейрореабілітація [Текст] : нац. підручник. Т. 2 / В. М. Сокрут, О. В. Синяченко, О. П. Сокрут та ін. ; за заг. ред. В. М. Сокрута. — Львів : Марченко Т. В., 2023. — 340 с.
3	Shevets V., Yezhova O., Krasnyukov A. The use of therapeutic exercises to correct swallowing due to stroke. Sumy, North-Eastern Ukrainian Medical Journal, 2021, p. 129-137.
4	Навчально-методичний посібник: Опитування пацієнта в діяльності фізичного терапевта / укладач О. А. Ситник. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 75 с.
5	Терапевтичні вправи: навчальний посібник / Ольга Єжова, Катерина Тимрук-Скоропад, Любов Ціж, Ольга Ситник – Житомир, ПП. "Євро-Волинь", 2021. – 150 с.
Допоміжна література	
1	Методи обстеження неврологічного хворого [Текст] : навч. посіб. / Л. І. Соколова, Т. М. Черенько, Т. І. Ілляш та ін. ; за ред.: Л. І. Соколової, Т. І. Ілляш. — 2-е вид. — К. : Медицина, 2020. — 144 с.
2	Гострі та невідкладні стани в неврології: навч. посібник / О.В. Погорелов, В.М. Школьник, О.М. Бараненко та ін. – Київ : Медкнига, 2017. – 139 с.

3	Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
4	Малахов, В.О. Лікувальна фізкультура при неврологічних захворюваннях [Текст] / В. О. Малахов, Г. М. Кошелєва, В. Ю. Петренко. — Х. : Ярославна, 2014. — 176 с. — Дар автора.
5	Методичні вказівки щодо алгоритму формування формування кінезологічного діагнозу, визначення режиму рухової активності та видів і засобів кінезотерапії з дисциплін "Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату" та "Клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" денної форми навчання / О. К. Мелеховець, О. В. Стеценко, Н. М. Стеценко та ін. — Суми : СумДУ, 2021.
6	Реабілітація пацієнтів з судинними захворюваннями, частина II [Електронний ресурс] / В. О. Смирнов, О. Литвиненко, С. Калашник та ін. // Сучасні технології у промисловому виробництві : матеріали та програма ІХ Всеукраїнської науково-технічної конференції, м. Суми, 19–22 квітня 2022 р. / ред.кол.: О. Г. Гусак, І. В. Павленко. — Суми : СумДУ, 2022. — С. 105-106.
7	Реабілітація хворих з ускладненою травмою хребта [Текст] / В. М. Шимон, І. І. Котурбач, А. А. Шерегій та ін. // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії : Науково-практичний журнал; Внесений ВАК до переліку наукових фахових видань України у галузі "Медичні науки"; Мова: українська, російська, англійська / Засновник: Вищий державний навчальний заклад України "Українська стоматологічна академія". — 2017. — Т. 2, Вип. 4(2). — С. 235-239.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1516-22#Text
2	Фізична реабілітаційна медицина: медична реабілітація ішемічного та геморагічного інсульту. Навчальний посібник для студентів і лікарів / За заг. ред. В.М. Сокрута. - Краматорськ: «Каштан», 2019. -- 245 с.
3	Неврологія: підручник /І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук та ін.: за ред. І.А. Григорової, Л.І. Соколової. – 3-є вид. переробл. та допов. – К.: ВСВ «Медицина»,2020. – 640 с.
4	Неврологія : підручник для вищ. навч. закл. І-ІІІ р. акред. / Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич ; за ред. Н. В. Литвиненко. - 2-ге вид., виправлене. - К. : Медицина, 2017. - 288 с.
5	Baloh RW, Honrubia V: Clinical Neurophysiology of the Vestibular System. Oxford, Oxford University Press, 2015, pp 232–234.
6	Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина Т.1. Сокрути В.М., 2022, 340 с.